

КРАЇНИ ЗАХОДУ ВИЗНАЮТЬ СНД

Ватикан. — Як заявив керівник пресової служби Ватикану, святий престіл визнав Російську федерацію і встановив з нею дипломатичні відносини. Ватикан розповсюдив на Росію офіційні відносини, які раніше існували між Ватиканом і Советським Союзом. Святий престіл повідомив уряд Росії, що має намір погодитися з тим, щоб Франческо Колясоне, колишній офіційний представник Ватикану в Советському Союзі, продовжив свою місію у Російській федерації.

Щодо інших суверенних і незалежних держав, які виникли після розпаду Советського Союзу, — сказав керівник пресової служби Гоакін Наварро Вальс, — то святий престіл залишає за собою право розглянути їх звернення, як тільки про них буде повідомлено.

Дипломатичні відносини між Ватиканом і Советським Союзом були встановлені у 1989 році після першої візиту Міхаїла Горбачова в Італію і Ватикан. Справа про дипломатичні відносини з Росією обговорювалася під час візиту Бориса Єльцина у Ватикан.

С. БУБКА ВЕДЕ КАМПАНІЮ ЗА УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ОЛІМПІАДІ

Стокгольм. — Український світовий чемпіон у скоку з жердкою Сергій Бубка, який минулого року дивував світ своїми досягненнями в змаганнях в Європі, поправляючи свої рекорди чотири рази, іспер веди кампанію за висилку окремих українських дружин і змагунів на літні Олімпійські Ігрища в 1992 році, бо на зимові вже правдоподібно запізно.

С. Бубка хоче репрезентувати тепер незалежну Україну і він вважає, що всі країни Співдружності Незалежних Держав повинні вислати своїх спортсменів репрезентантів. Кожна країна, яка належить до СНД, є повноні самостійною державою і тільки вона може вирішувати свої справи, в тому і справи спортової репрезентації.

Україна звернулася минулого тижня до Міжнародного олімпійського комітету дозволити українським спортсменам брати участь в Олімпійських Ігрищах. Прохання було вислане в четвер, 26-го грудня, минулого року, але в тому самому часі президент колишнього Советського олімпійського комітету за-

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНАР)

Севастополь. — 25-го грудня, тут відкрився перший у Криму, а як стверджує його власник Сергій Шуріга, перший на всій Україні, приватний універмаг. За прогнозами власника, за короткий час у продажу буде не менш 80 назв товарів та продуктів. На два роки вперед укладено 130 великих бартерних угод. Ціни в універмазі будуть високі, але все таки нижчі, ніж на чорному ринку.

Севастополь. — 25-го грудня. Згідно з рішенням севастиопольського міськвиконкому, в місті подорожчала варена ковбаса ще до 2-го січня 1992 року. Ціни зросли вдвічі. Як зазначається в рішенні міськвиконкому, «цей вимушений захід здійснений для забезпечення населення міста ковбасними виробами». Проте ковбаси в місті більше не стало.

Симферополь. — Тут 26-го грудня розпочала працю 6-та сесія Верховної Ради Криму. Під час обговорення порядку денного депутати внесли пропозицію розглянути питання про прий-

Померла Дарія Ребет

Мюнхен, Німеччина. — Тут несподівано померла 5-го січня 1992 року мгр Дарія Ребет, визначна політична і громадська діячка.

Після закінчення гімназії у Стрию, вона закінчує правничі студії у львівському університеті і відразу уключається в ряди ОУН. В роках 1934-38 була членом Крайової Екзекутиви ОУН, в часі німецької окупації була членом проводу ОУН в Україні і співосновником Української Голлової Визвольної Ради (УГВР). Була ув'язнена польською і німецькою владами. Постійно працювала у проводі підпільної організації і її вислали за кордон з дорученням відповідати там за кадри ОУН. С. п. Д. Ребет обрано членом проводу закордонних частин ОУН-з, відтак членом політичної Ради ОУН, а в роках 1980-1991 головою політичної Ради ОУН-з.

Була співробітником журналу «Сучасна Україна», «Сучасність», «Українсько-

С. п. Д. Ребет

го Самостійника», членом Управи Українського Товариства Закордонних Студій.

Покійна залишила у смутку двоє дітей — сина Андрія і дочку Оксану з родинами. Похорони відбудуться в суботу 11-го січня в Мюнхені.

У Пармі відбудеться відзначення Актів 22-го січня

Парма, Огайо. (А. В.). — Заходами Українських Злучених Організацій Клівленду у неділю, 19-го січня, тут відбудеться святочне відзначення Актів 22-го січня 1918 і 1919 років.

О год. 4-йй попудні, в катедральному храмі св. Йосафата відбудеться соборний Молебень в намі-

Округа Трой-Олбані відбула організаційні наради

Вотервліт, Н. Й. (В. Б. Литинський). — В суботу, 16-го листопада 1991 року, тут в Українському Клубі відбулися організаційні наради відділів УНС Округи Трой-Олбані. Збори, які відкрив голова Округи Павло Шевчук проходили за традиційним порядком в діловій і конструктивній атмосфері. Як в минулих роках, в зборах взяли участь члени і відділові урядовці п'ятого відділів, а саме: 13-го Відділу у Вотервліті, 57-го з Коговзу, 88-го з Кергонксону, 191-го з Тройу і 266-го з Амстердаму. Відділи 150-й, 191-й і 471-й не прислалі своїх представників.

Після прочитання порядку нарад секретарем Округи

го, голова П. Шевчук подав деталі і зробив коротку аналізу організаційної кампанії за рік 1991, зазначаючи, що цього року Округа Трой-Олбані знову стоїть на першому місці у відсотковому відношенні, і так, як в минулих роках, перевищить свою квоту. До організаційних нарад Округа виконала свою квоту на 98%, але як додати аплікації, які з собою принесли на наради деякі урядовці, то відсоток вже перевищив призначену квоту.

До успіху причинилися такі урядовці: В. Квас (Відділ 88-й) — 18 нових членів, С. Гаврилюк (Відділ 88-й) — 14, П. Шевчук (Відділ 13-й) — 12, М. Савків (Відділ 57-й) — 5, В. Варшона (Відділ 266-й) — 4, і о. І. Куліш (Відділ 476-й) — 1. Відділи 150-й, 191-й, 471-й не приєднали ні одного члена. Загальна сума, на яку забезпечено нових членів, є 363,000 дол. в порівнянні з 299,000 дол. минулого року.

Головною точкою наради була доповідь головному секретарю УНС Володимир Сохана, який у добре опрацьованій доповіді подав подробиці не тільки про організаційну кампанію УНС, але також про події в Україні. Він сказав, що збільшення членства УНС є пріоритетом число один, бо якщо УНС буде більшою організацією, тоді він зможе давати кращу допомогу своїм членам в Україні. В. Сохан за призначенням задавав про Пресове Бюро УНС в Києві, Бюро УНС у Вашингтоні і про періодичну пресу УНС, «Свободу», яка дає точні і правдиві інформації про події в Україні, і «Ук-

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

З уваги на свято Різдва Христового у вівторок, 7-го січня, це число «Свободи» друкується з датою середи, 8-го січня. Наступне число «Свободи» друкуватиметься в середу з датою четверга, 9-го січня. — Ред.

ПОШИРЮЄТЬСЯ СПІВРОБІТНИЦТВО ЗСА І ЯПОНІЇ

Токіо. — Високопоставлений чиновник японського уряду, який просив не називати в пресі його прізвища, поставив під сумнів твердження президента Джорджа Буша, що існує зв'язок між рівнем безробіття у ЗСА і дефіцитом у торгівлі між ЗСА і Японією. На думку цього чиновника, Буш повинен не апелювати до японських промисловців, а в першу чергу зменшити бюджетний дефіцит З'єднаних Штатів, щоб його країна вийшла з рецесії.

Впродовж останніх тижнів Буш неодноразово висловлювався за зміну балансу в торгівлі між ЗСА і Японією. Крім того, він закликав японські компанії, що діють на території ЗСА, створювати нові місця праці, щоб забезпечити роботою якомога більше американців.

Моряк з України прибув яхтою до ЗСА морськими шляхами Колумба

Маямі, Фла. — Флоридська телевізійна станція, русло 10, покликаноючись на розмову з послом до України до Організації Об'єднаних Націй Геннадієм Удо венком і на кореспондента газети «Правда України» Анастолію Єременка з Донецької області та прес-центр міністерства закордонних справ України, повідомля, що 1-го січня 1992 року, у маямському прибережжі закорислася яхта з України, керівником-капітаном якої виявився 49-річний мешканець міста Маріуполь Іван Кириченко.

Він розпочав свою морську подорож ще 27-го серпня 1991 року і, плывучи шляхами Колумба, який 500 років тому відкрив американський суходіл, перетявши Атлантик, прибув до берегів Флориди. Кириченко зробив на своїй яхті 7,500 миль дороги, а яхту допомогли йому збудувати за його власними проектами, керівники будови лайнерів на Азовському морі.

І. Кириченко присвятив свою подорож відзначенню 500-річчя з дня відкриття Америки Колумбом і він хотів бути першим моряком, який перетне Атлантик з метою відзначення цього небуденного ювілею. Він вважає цю дату відкриття американського континенту, «благоословенною датою для людства».

Після розголошення цієї справи Державний департамент ЗСА надав Кириченкові без жодних труднощів право тимчасового перебування в Америці. Кириченко отримав також привітання від президента України Леоніда Кравчука, який вважає, що здійснений задум Кириченка може сприяти розвитку співробітництва між Україною і Америкою. Ця співпраця, на думку Кравчука, повинна бути дружньою і корисною для обидвох народів.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД поступився тискові правих партій і релігійних груп, оголосивши про намір збудувати в 1992 році до 5,000 будинків на західному березі ріки Йордан і в смугі Гази. Крім того, уряд виділить 26 міль. дол. на будівництво доріг і на програми забезпечення працею населення на цих територіях. Намагаючись зм'якшити реакцію Вашингтону і арабських країн на цю подію, ізраїльські офіційні особи запевняють, що ці 5,000 домів є кроком назад в порівнянні з показниками минулих 14 місяців, за які було збудовано понад 13,000 будинків для новопритулих.

В ЧЕТВЕР, 2-ГО СІЧНЯ, грузинська опозиція оголосила про створення Воєнної ради. Вона має замінити президента Звіяда Гамсахурдію, який уже два тижні не виходить з будинку уряду, оточеного формуваннями Національної гвардії. Кількість вбитих за цей час доходить до 300 осіб. Ситуація ускладнилася із введенням у Грузію великої групи снайперів-чеченців. Демократичні сили Грузії закликали світову громадськість засудити дії Чеченської республіки.

ІМЕЛДА МАРКОС, ВДОВА колишнього президента Філіппін, очолила партію Рух за нове суспільство. Спостерігачі відзначають, що Імельда Маркос напевне стане кандидатом від цієї партії у президентських виборах, які відбудуться 11-го травня цього року.

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ 30-річного терміну давності в Англії оприлюднено документи, що стосуються часу і обставин спорудження Берлінської стіни. З'ясувалося, що тоді було прийнято рішення захищати Західний Берлін всіма можливими способами, що їх мали Англія, Франція, ЗСА і Німеччина, аж до воєнної конфронтації з союзними державами.

ЕСТОНСЬКИЙ УРЯД буде видавати своїм громадянам паспортів, починаючи від беззастережності в Англії. Вже від половини лютого всі чужинці, включаючи громадян колишнього Советського Союзу, повинні дістати візи для в'їзду до Естонії.

КАНАДСЬКА БІОТЕХНОЛОГІЧНА компанія Джен-пробв технологію розробила швидкий тест для виявлення покладів золота. Фактично тест реєструє не самий метал, а спори «бацилус церуеус». Ці мікроорганізми найбільше збираються в ґрунті саме біля покладів різних металів, включаючи золото. Висліди стають відомі через декілька годин після взяття проби для аналізу.

УКРАЇНА ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕДАЧІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛОТИ

Москва. — Західні засоби масової інформації повідомляють, що ще добре не почала діяти створена в Мінську Співдружність Незалежних Держав, а між Україною і Російською федерацією вже почали наростати непорозуміння і взаємні закиди в першу чергу пов'язані з вимогою України передати їй чорноморську флоту і постановою, що моряки цієї флоту повинні прийняти присягу на вірність Україні.

Ідея повторення присяги відкидає головне командування чорноморської флоту, яке в більшості складається з росіян. Вони твердять, що Україна, підписуючи договір на приєднання до співдружності, погодилася, мовляв, щоб стратегічні військові сили залишилися під одним командуванням. Але спір іде також про те, що треба вважати стратегічними силами, бо під цю категорію Москва вже поставила усі збройні сили колишнього СРСР, які фактично були стратегічними, бо їх комуністсько-московські імперіалісти готували для війни з «американськими імперіалістами». Київ настанове на тому, що порти до яких приписана ця флоту знаходяться на території України, а крім того більшість воєнних кораблів не озброєні ядерною зброєю, тому їх не можна зараховувати до стратегічних сил.

Заходи уряду України все ж таки перевести присягу персоналу чорноморської флоту, викликали бурю протестів в Москві. Голова Верховної Ради Російської федерації Руслан Хасбулатов, виступаючи на сесії назвав вимогу України необґрунтованою. Він заявив, що Росія, мовляв, хоче встановити дружні відносини зі всіма своїми сусідами, але це не значить, що ми дозволимо їй захоплювати нашу флоту, наші армії, перевозити їх під свою юрисдикцію і зобов'язувати їх своєю присягою.

Це, очевидно, не перша суперечка України з Росією. Ще й досі іде спір про переведення Росією з Чорного моря літаконосця, разом з обслугову до Північного моря, тобто на територію Росії.

В п'ятницю, минулого тижня, тобто 3-го січня 1992 року відбулася зустріч головнокомандуючого чор-

номорської флоту адмірала Касатанова з президентом України Леонідом Кравчуком. Але переговори не були успішні, бо адмірал займав становище Росії. На другий день міністер оборони України ген. Константин Морозов заявив на пресовій конференції, що ввесь персонал чорноморської флоту повинен прийняти присягу на вірність Україні і увійти в склад її збройних сил. Морозов додав, що Київ є готовий до переговорів з міністром оборони СНД Євгенієм Шапошніковим для обговорення цього питання.

Спір фактично розпочався ще в Мінську, де Україна категорично ставила питання про створення своєї армії і отримала на це дозвіл держав СНД. Кравчук, повернувшись до Києва і заявив, що він і ген. К. Морозов ядром української армії вважати три воєнні округи, Київську, Одеську і Прикарпатську. Деякі округи, або частини з тих округ, відмовились підпорядковуватись міністерству оборони України і тим самим тимчасово зірвали заплановану присягу воїкам на вірність українському народові.

В Москві натомість, пишє кореспондент газети «Нью Йорк Таймс» Сердж Шіменан, піднялася ціла буря протестів, а навіть погрози. Виявляється, що Росія хотіла б, щоб Україна належала до СНД, але все інше було б підпорядковане новим московським імперіалістам. Віцепрезидент Російської федерації Александр Рудков, відомий противник всяких поступок для колишніх республік, закликав президента України Л. Кравчука, що він веде двосторонню політику. Він і чимало інших погрожува-ли Україні навіть силою і змусили президента Росії Бориса Єльцина відбити на-ралу за закритими дверима про справу формування військ в Україні і включення до оборони України чорноморської флоту.

В АМЕРИЦІ

ПІДТВЕРДЖУЮЧИ ПРИПУЩЕННЯ цілого ряду аналітиків і політичних спостерігачів, президент Джордж Буш заявив, що здає собі з того справу як важко йому буде виграти президентські перевибори без будь-якого економічного поліпшення. У інтерв'ю з Дейвідом Фростом для телевізійної мережі Пі-Би-Ес президент Дж. Буш старався передати глядачам впевненість, що справа економічного відродження в країні є його найважливішою турботою. Крім того він говорив ще й про інші справи, які потрібно наладити якнайшкороше, вимінюючи безробіття, поліпшення шкільництва, боротьбу зі злочинністю, бездомністю, АІДС і збалансуванням державного бюджету. Однак він не давав жодних запевнень, що йому це все вдасться наладити, навіть як буде переобраний, але він все ж таки підкреслив, що всю свою енергію спрямує на здобуття перемоги.

ЗГІДНО З ДОСЛІДАМИ, що їх оприлюднено у четвер, 2-го січня, жінки на громадській службі все ще мають перед собою труднощі «скляної стіни», яка дуже часто є тим невидимим забороном у їхньому авансі на провідні посади стейтових і місцевих урядів. Виявляється, що в ЗСА тільки 31,3 відсотка провідних посад у стейтових і місцевих урядах займали жінки в 1990 році, але на посадах нижчого рівня — жінки займали 43,5 відсотка. Ці досліді були переведені Центром для жінок в уряді, що є частиною Коледжу громадських справ і політики ім. Рокефеллера, та були базовані на статистиці Державної комісії рівноправності можливостей праці.

БАЗУЮЧИСЬ НА ЗВІТУВАННЯХ власників крамниць роздірною продажу про успіхи чи невдачі заробітків під час святкового сезону, виходить, що найкращі кінець підсумки здобула крамниця дитячих іграшок «Тойз арас». Їхні заробітки були кращими над всі сподівання, бо зросли на 16,4 відсотка. Управителі цієї крамниці заявили, що їхні прибутки за всім тижнем святкового сезону, який закінчився 28-го грудня минулого року, підійшли до 2,5 міль. дол., в порівнянні з минулорічними прибутками 2,1 міль. дол. Аналітики ствердили, що політика загальної мовчанки під час святкового сезону про успіхи чи невдачі цієї крамниці дещо непокоїли вкладників капіталу, однак виказані успіхи принесли поживлення торгівлі на біржі їхніх вартісних паперів, а з тим і чималі заробітки.

СВОБОДА

СВОБОДА

Українська щоденна

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 U.N.A.: (201) 451-2200

Бюро УНЧ у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНЧ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Труднощі Співдружності

Вернувшись до Вашингтону з коротких відвідин у чотирьох країнах, колишніх членських республіках ССРС, між ними й України, державний секретар Джеймс Бейкер висловив на пресовій конференції сумнів, чи новостворений „комонвелт” втримається. Міжнародний світ і засоби масової інформації назвали цей новотвір комонвелтом, в Україні назвали Співдружністю Незалежних Держав. Як звав так звав, але це перший у світовій історії експеримент, щоб створити тісний союз одинадцяти незалежних держав, союз, який не є державою ані державною надбудою та існує тільки на базі повної рівності, взаємного визнання державності в теперішніх кордонах, без права втручання у внутрішні справи будь-якої країни та на базі взаємного договороування, з виключенням сили у ладанні суперечок. Одинадцять різних народів із власною історією і культурою, з різним віровизнанням, різними традиціями і різними інтересами. Не треба аж державного секретаря — себто міністра закордонних справ — американської великодержави, щоб сумніватися, чи така міждержавна комбінація, рідякоїс конфедерації дуже свобідно пов'язаних незалежних держав, тривко збережеться.

Організаційною хобою цієї Співдружності є відсутність уточнення її спільних та розбіжних справ. Проголошені спершу у Мінську, швидко потім в Алма Аті документи стверджують тільки принципи та промовчують конкретні справи. Коли приступлено в минулому тижні до практичного виконання своєї місії — зразу виринули невідхильні труднощі. Ідеться про війське — про безпеку своїх кордонів, — якщо відпав будь-який надзвичайний центр, то ясно, що Україна, Азербайджан, здається Казахстан і Молдова заявили, що творитимуть власні армії. Відомо, що в Україні є півторимільйонна стаціонарна різнонаціональна советська армія, з якої можна зформувати власну збройну силу. Найповажніше джерело конфлікту у тому, що Росія, найбільша територією і населенням частина Співдружності, вважає себе спадкоємцем ССРС, себто всього того, що мав Союз: державної казни, різнорізної зброї, морської і летунської формації, усіх амбасадорських будинків у широкому світі. Це ставить Росію в упривілеюваному значно вигіднішому і багатішому стані. Воно зразу довело до зголошення Україною застереження, що на прибережних водах Чорного моря не можна — без дозволу України — заякорювати російські кораблі. Далі: цілий комплекс справ економіки, до якої належить валюта, власний державний банк, спосіб переходу з контрольованої марксистської системи на систему вільного ринку. Борис Єльцин, президент Росії, без порозуміння з Україною заповів був, що 2-го січня 1992 року перестають існувати дотеперішні тверді ціни на харчі й усі промислові вироби, що вже і сталося.

Практичне діяння Співдружності на базі узгодження виявило, що це не така проста справа. Але усім потрібна співпраця і Росії вона потрібна, може, це більше, як України і Бо в Росії, на корінній Московщині, грозить цієї зими голод, який Україні не загрожує. В Україні є також харчова й цивілізаційна мізерія, але нема паніки, ніхто не збирається з України втікати. Тим часом настрої в європейській частині Російської федерації такий, що постали довжелезні черги перед чужинецькими амбасадами в Москві по візи на переїзд. Коли Європейська економічна спільнота й Америка поспішають з масовими доставками харчів для Росії, то це діється не так з харитативних мотивів, з доброго серця, як із остраху, що мільйони голодних росіян можуть посунути на Захід без уваги на паспорт і візи і спричинити катастрофу. Членські республіки Співдружності одні одних потребують і це зберігає той штучний міжнародний чи міждержавний твір. Так є тепер, воно може змінитися, не журимся труднощами цього твору. Проблеми існують на те, щоб їх розв'язувати і теперішні лідери членських республік Співдружності — це переважно розважні діячі.

Нещодавно вчитався у „Свободі” таку здавалось би позитивну вістку: з ініціативи і під керівництвом Ольги Горинь створено у Львові ще одну політичну партію — Українську Християнську Партію Жінок, яка висуне у найближчих виборах до верхньої ради своїх кандидатів у депутати. Треба радіти розквітом політичної живучості у нашому народі після десятиріч повної апатії. Але не можуть не виринути з того приводу деякі сумніви і застереження. В існуванні за багатьох партій небезпека недолугості державного правління.

Розквіт партійної діяльності у колишніх підсоветських колоніях явище нормальне і зрозуміле. Ось Польща господарювала під її першим Сеймом, де мали перевагу колишні партійці, і навіть не погано. Але прийшли перші вільні вибори, і вислід фатальний. Сейм нині має представництво — 37 політичних партій, а ніхто з них не має більше як 12 відс. депутатів. Президент Валенса признає кандидатів на прем'єр-міністра, та ніхто з них не має змоги зліпити уряд. Останньо пробував це вчинити Ян Ольшевський і зрезигнував.

Не вдається погодити претензій лідерів партій. Кожний хоче мати голос в уряді. Побиваються про важливі портфелі в кабінеті міністрів. І в результаті нема здатного до праці уряду, а держава у потребі. Читали певно у пресі про проблеми Ізраїля у зв'язку з розбулою багатопартійності та пропорційною системою

„Ward's Auto World” з грудня 1991 року подає інтерв'ю з керівниками компанії Джеренал моторс, Форда і Крайслера (т. зв. „великі три”) та робітничій спільноті відносно їхніх сподівань і планів на 1992 рік. Ціллю статті є передати їхній погляд та думки інших про автомобільний ринок у 1992 році.

Економічний застій є головною проблемою американського ринку. Індустріальна продукція впала на чотири десяті відсотка в листопаді 1991 року. Це означає, що економія скорочується. В цьому зниженні, автомобільний сектор грав провідну роль. З різних економічних показників, активність індустріальної продукції є найбільш вагомим вісчуном, хоча він охоплює тільки третину господарки країни. Виробництво продуктів домашнього вжитку впало в листопаді на піввідсотка, в тому віддзеркалюючи виробництво автомобілів. Інші показники економічної активності позначилися подібними вислидами в жовтні і листопаді 1991 року.

Заробітки корпорацій впали на 28 відсотків у третьому кварталі 1991 року. Реєстр проголошених звільнень працівників приспівів до 2,600 денно. Це панічна реакція перед невідомим майбутнім економії. Редукцій в затратах є потрібні, щоб бути конкурентоспроможним. Зовсім певно, багат

Любов Дражевська

ЯК БУВ УРЯТОВАНИЙ „ПАВЛО ПОЛУБОТОК”

Моя добра приятелька Оксана Буревій, з якою я познайомилася ще 1933 року в Харкові, а тепер обидві доживаємо віку в Нью Йорку, запропонувала мені полетіти разом до Торонто, де на початку грудня мав виступати Львівський Театр імени Заньковецької. Одна з трьох п'єс, що їх привіз до Канади цей театр, була історична драма „Павло Полуботок” письменника Костя Буревія. Оксаниного батька, розстріляного в грудні 1934-го року, в так звані „кіровські дні”. Все його майно мало бути конфісковане. Дружина Буревія, Клавдія Іванівна, і дочка Оксана, якій тоді йшов 14-рік, врятували рукопис драми „Павло Полуботок” і вона була вперше поставлена 1990 року в театрі імени Заньковецької у Львові. Дізнавшись, що Оксана живе в Нью Йорку, організатори турне Театру в Канаді, запросили її приїхати до Торонто. Я поїхала, так би мовити, „за компанію”.

Нас зустріли в аеропорті і автом відвезли до готелю в центрі міста, а наступного дня ми пішли на виставу історичної драми „Павло Полуботок”. Турне Театру ім. Заньковецької в Канаді — виступи в кількох містах — відбувалося під патронатом відділів Конгресу Українців Канади. Спонзори: два українсько-канадські підприємства — „Міст” і „Атом”, У Торонто Театр давав свої вистави у великому модерному театрі в центрі міста.

Драму „Павло Полуботок” я читала раніше. Тепер на сцені переді мною і перед канадськими українцями, що заповнили величезний театр, ожила історія, її герої. Я відчула, які близькі до сучасного — події, що відбувалися на Україні на початку XVIII століття.

П'єса почалася з проголошення на майдані в Глухові анатема гетьманові Іванові Мазепі. Далі, в присутності царя Петра Першого, відбулися вибори нового гетьмана — Івана Скоропадського. Полуботок, за наказом царя, мав вирушити на чолі українського війська рити канали в Петербурзі. Полуботок був на позиціях мирного парла

У БАГАТОПАРТІЙНОСТІ ПОВАЖНА НЕБЕЗПЕКА

Польща і Ізраїль два новіші приклади до чого доводить багатопартійність та супердемократичний вияв того феномену у пропорційності парламентарних виборів. Так було поклянялося цій ідеї ваймарська Німеччина, та перед нею переддеголівська Франція. Справжній до Другої світової війни дві Мекки демократії. І чим це скінчилося? Деспотією Гітлера у Німеччині. Розчаровані повинні демократії німці думали, що фюрер заведе якийсь лад, а скінчилося усе трагедією німецького народу. Подібно багатопартійну супердемократію французької Третьої Республіки зновуачується у катастрофі Франції 1940 р. та ганьбі уряду Петена у Віші. Нині французи обирають свій парламент більшістю в дис трихтах, із тим, що коли там ніхто не добує більшості у першу неділю, в наступну рішає релятивна більшість. Така система виборів примушує виборців об'єднатися і в результаті змагаються нині за владу у Франції тільки тричотири два відлами де-голістів, соціалісти і радикали, які так у парламентарних виборах, як і президентських, привнесені творити коаліції, з тим, що їм ідейно ближчі. В Німеччині діє власиво двопартийна система. З кільканадцяти колишніх партійних угруповань залишилися завдяки реформі виборчої сис

Олександр Серафим

АВТОМОБІЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ ЗСА У 1992 РОЦІ

клопоти і стараються створити запаси потрібні для дальшого існування. Не зважаючи на це, що економічна ситуація надто занепадає тепер, вона є безвиглядна на майбутнє. Найбільшим розчаруванням є брак дії у Вашингтоні, хоча 1992 рік — це рік виборів президента.

Національна економічна криза, обережні покупки, безжалісна японська конкуренція змусили „великі три” знизити продукцію і шукати за новими джерелами капіталу, щоб пережити кризу. Продаж машин в 1991 році була між 12 і 12,5 мільйона штук в ЗСА і біля одного мільйона в Канаді. В середині 1980 років, американський ринок продав 16 мільйонів машин. Ніхто з „великих трьох” не мав мав за 1991 рік чистого приходу.

Існує загальна думка, що дуже повільне відновлення на автомобільному ринку триватиме протягом 1992 і 1993 років. У 1992 році, продаж може підністися до 13,5 і 14,4 мільйона машин, на думку Джеренал Моторс і Крайслера. Форд навіть вагається зайняти в цьому становище.

Продовжуватиметься дискусія над обмеженням частки автомобільного ринку

ментського розв'язання проблем, пов'язаних із виконанням пунктів Переяславської угоди. Кошовий Кость Гордієнко звинувачував Полуботка у потурнанні політиці царя щодо України і вимагав, щоб Полуботок підняв народ на повстання. Далі на сцені з'явилися нахабні представники новозаснованої царем Малоросійської колегії, що мала панувати на Україні. Схвильований гетьман Скоропадський несподівано помер. Полуботка обрали наказним гетьманом. Він написав до царя Петра лист — протест проти правління на Україні Малоросійської колегії. Його викликали до Санкт-Петербурга — відповіді за непокору. Гостра розмова між царем і Полуботком, який обстоює право України на незалежність. Полуботка і його товаришів заарештовують. Остання картина: одиночна камера у Петропавлівській фортеці, де перебував в ув'язненні хворий гетьман. Приходить Петро Перший, пропонує примирення — повне підпорядкування України Росії. Полуботок відкидає пропозицію. Цар погрожує йому тортурами і виводить. Полуботок умирає.

Кінчилися вистава. Ще ніколи в житті я не чула таких громових оплесків, не бачила, щоб артистам дарували стільки квітів.

Артисти скромно вклонилися. Виступив наперед Федір Стригун, художній керівник Театру, виконавець ролі Полуботка. Він сказав, що в театрі є дочка автора драми, Костя Буревія. Він висловив їй глибоку подяку за те, що вона врятувала рукопис драми і запросив її вийти на сцену. Оксана вийшла. Пролунала нова хвиля гучних оплесків. Стригун ще раз подякував Оксані і від імени артистів дав їй подарунок — великий альбом.

Ми повернулися до готелю схвильовані, під враженням від чудової вистави: прекрасна гра артистів, гарні декорації, костюми, та й актуальність теми. Ми оглянули альбом, який Оксана подарувала артисти. На першій сторінці від руки написано: „Шановний та дорогий родині видатного драматурга, Костя Буревія передаємо на пам'ятку альбом зібраних матеріалів з приводу постановки в Канаді його п'єси „Павло Полуботок”. Підписано: „Колектив Львівського театру імени Марії Заньковецької. Торонто, 7 грудня 1991 року”. Далі йдуть підписи артистів.

В альбомі вміщено фото будинку Театру в Львові і статтю „Про нас, заньківчан” — історія Театру, створено

Іванна Савицька

Коли ще звірі говорили...

То було так давно. В малій колибці, за містом Вифліємом, де ночували звірята, в жолобі, на сіні, у великій вбогості народилося маленьке хлоп'ятко. Якого назвали Ісус. Саме оті звірята, від, оселі і вівця зогрівали дитинку своїм диханням, і як каже старий переказ, Ісус, в нагороду за їхню добрість, подарував їм людську мову в цю незвичайну ніч.

Оце повіря глибоко всілося у святвечірні звичаї нашого побожного народу. Господар, щоб придобити свистів звірят, годув їх у Свят-Вечір кращою, добрішою пашчею, додавав до паші по ложці трави, стелить у стаїну чисту соломку, бо (чого доброго) скотина поскаржиться Богові на заповідні кривди, і Господь не пошле врожаю.

Але, — підслухувати мову звірят (у народних переказах), — не дозволено. Цікава людина сама може втратити мову, а то й на ціле життя.

Літа пролітали століттями, мінялася історія, люди, звичаї, побут, та кажуть, що й тепер у Свят-Вечір, звірята опівночі говорять людською мовою, скаржаться, нарікають, а то й веселяться, згадуючи минуле...

Змінювався світ, змінювалися звичаї. У добу комп'ютера, в добу підслухових пристроїв, властєся інколи (у подумках) зловити фрагменти звірчачої мови в Різдва, чудову Ніч.

Послухаймо корову: — Вчені фермери доять нас якимись машинами, тягнуть, шарпають, не питаються чи болять, а потім відбирають від молока сметану, бо повне, — тепер нездорове. Хто коли чув таке диво? Та ж молокомо лікували поважні, колись недуги.

Закінчення на стор. 4

ЗСА, яку можуть мати японці. Вони тепер мають 30,3 відсотка легкових і 25,9 відсотка легких вантажних. З початком січня (6—12) 1992 року, поїде до Японії делегація „великих трьох”, їх постачальників й інших репрезентантів американської торгівлі на чолі з президентом Бушом, щоб японці купували більше частин до своїх фабрик в Америці на місці, а менше імпортували з Японії. Робітничка спільнота намагатиметься організувати працівників в японських фірмах в ЗСА, які в більшості не є членами робітничої юнії.

Виробники важких вантажних машин тепер закупають більше 50 відсотків частин. Цей відсоток збільшиться в 1992 році. Буде також дальша консолідація продуцентів вантажних машин. Вони в'язатимуться з головними постачальниками з самого початку планування нових моделей машин. Протягом їх удосконалення і аж до виготовлення вони тісно співпрацюватимуть зі своїми постачальниками, щоб знизити витрати і піднести продуктивність.

„Великі три” єднатимуть свої ресурси, творючи консорціуми для спільних проєктів. Один такий консорціум уже створено спільно з федеральним урядом і продуцентами батарей. Вони дальше удосконалювали

Закінчення на стор. 3

го 1922 року. Нині — це один з провідних театрів України, ставить твори української й світової класики. Зазначено, що драму „Павло Полуботок” вперше поставлено на сцені. Буревій писав що драму без надії на її театральне втілення або публікацію. Заньківчани сподіваються, що „Павло Полуботок” доповнить наші знання з історії рідного краю.

В альбомі вміщено чимало фотографій з окремих моментів вистави „Павло Полуботок”. Є також вірізки статті Олександри Копач з газети „Новий шлях”. Канадська українка, яка бачила „Павла Полуботка” у Львові, захоплено пише про цю драму і про Театр ім. Заньковецької.

У той вечір у Торонтському готелі, ми з Оксаною ще довго говорили. Пригадуючи зустрічі наших родин у Харкові в 1933—34 роках. Тоді відбувалися арешти, люди були налякани. Але Кость Буревій у нашому тісному товаристві говорив сміливо. Одного вечора прочитав нам спогади про своє заслання в Сибір ще до революції 1917 року (ці спогади не збереглися). У вересні 1934 року Буревій виїхав до Москви, там його заарештували.

Були страшні дні грудня 1934 року, коли в газетях надруковували повідомлення про арешт української групи так званих „терористів-білогвардійців”, серед яких був Кость Буревій. Десь за тиждень газети повідомили про вивок — розстріл — і його виконання. Майно розстріляних мало бути конфісковане.

Я пригадую, в якому розпачі були Оксана з матір'ю. Але за понад півстоліття призабулося, а може й не знала тоді, як саме вони врятували рукопис „Павла Полуботка”. Я попросила Оксану розповісти про це.

Оксана сказала, що дізнавшись з газет про присуд над батьком, вона зразу ж зажакувала батькові рукописи у царатеру скатертини і сховала їх на горіщі у будинку на Чернишевській вулиці, де вони жили. Незабаром улову з дочкою переселили до значно гіршого помешкання на Зміївській вулиці в Харкові. Пакунок з рукописами Оксана перевезла на саночках, заховала під вулицями у темній комірчині для палива. Ніколи не заглядала в нього. Відкрила щойно в дні німецької окупації Харкова, вперше розібрала батькові рукописи. Прочитала драму „Павло

Закінчення на стор. 3

